

ժամանակս իշխանութեան իւրոյ յուրախութիւն և 'ի մը-
խիթարութիւն հաւատացեալ հօտին, եւ հօտեալ 'ի բար-
ւոք ծերութիւն հանգեալ սրբութեամբ և խաղաղութեամբ
'ի Քրիստոս (417), եւ կալաւ զառաջնորդութիւն երուսա-
ղէմի Պրայլիլոս որ պատրեալ պատ 'ի պատ բանից Պե-
ղագիոսի՝ գրեաց թուղթ ընծայութեան վասն նորա առ
հայրապետն Հռոմայ Զոսիմոս :

Մովսէս Կաղանկայտուացի յառաջ բերէ 'ի պատմութեան
իւրում վասն սրբոյն Մեսրովպայ վարդապետին, թէ յետ
գիւտի գրոյն Հայոց, որ եղեւ յամի 406, և առնլոյ զնշա-
նագիրս նաեւ Վրաց և Աղլանից, գնացեալ իցէ աշակեր-
տօքն հանդերձ յուխտ յերուսաղէմ, եւ դարձ արարեալ
անտի բերելով խաչ արծաթեղէն, յորում կայր ասէ,
մասն ինչ 'ի խաչափայտէն Քրիստոսի, եւ մտեալ 'ի գա-
ւառն Ուտի՝ բնակին յաւանն Գիւս : Գիւս Բ. Երէս 190 :
Եւ դարձեալ յաւելլու անդ թէ՝ զինի վախճանի սրբոյն
Մաշտոցի, աշակերտք նորին որ յԱղուանս, զրկեալ 'ի
հոգեւոր մխիթարութենէ հովուաց՝ խորհրդով գիմեալ ի-
ցեն յերուսաղէմ և բերեալ անտի քահանայս ոսկեթել և
արծաթեղէն սպասօք 'ի կարգել հովիւ աշխարհին իւր-
եանց, և թէ նոյն քահանայք յետոյ անկեալ իցեն 'ի սուր,
և սպասքն մատնեալ 'ի ձեռս թշնամեաց :

Արդ՝ Մովսէս Խորենացի աշակերտ եւ ժամանակակից
երանելոյն, որ զամենայն հանգամանս գիւտի գրոյն Հայոց
'ի գրի եհար, չ'ասէ ինչ վասն գնալոյ նորին յերուսաղէմ,
որպէս յայտնապէս գրեաց զուղեւորութենէ իւրմէ հա-
սանելն 'ի Պաղեստին և մնալն աւուրս ինչ յերուսաղէմ :
Նոյնպէս և սքանչելին Կորիւն, որ զբովանդակ պատմու-
թիւնս վարուց Սրբոյն 'ի գիր արձանացոյց, չ'իշխտակէ
զայդպիսի ինչ, և այլ տոհմացին Պատմիչք լուեն վասն այդր,
և յաղագս Գիւտի գրոյն 'ի բազում տեղիս թափառեցաւ
երանելին, այլ 'ի նոսա եւս չ'իշխ անունդ երուսաղէմ,
թող թէ յետ Գիւտի գրոյն ասէ Մովսէս. ուստի բանք Կա-
ղանկայտուացոյն անհաւանական են և բնդ կասկածանօք
զի յետ Գիւտի գրոյն՝ անկարելի էր երանելոյն մեկնիլ
յաշխարհէն Հայոց, զի բացեալ էր առաջի նորա դուռն
բաղմադիմի երկանց և աշխատութեանց 'ի լուսաւորութիւն